

Ταξίδι στον Πόντο μέσα από κειμήλια και μοναστήρια σε μια μοναδική έκθεση

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Από τα παράλια της Μαύρης Θάλασσας μέχρι τα ορεινά χωριά της ενδοχώρας του [Πόντου](#), μέσα από γκρεμισμένες εκκλησίες, σιωπηλά μοναστήρια και σπίτια που ακόμη «μιλούν» ελληνικά μέσα από τα ερείπιά τους, ξεκινά ένα ταξίδι. Ένα ταξίδι μνήμης, γεμάτο εικόνες, απώλειες και ίχνη ζωής, που δεν γίνεται από επαγγελματίες ιστορικούς, αλλά από δύο γυναίκες με βαθιά προσωπικό κίνητρο.

Ο Πόντος, μέσα από τη ματιά της Ελπίδας Αθανασιάδου και της Βαρβάρας Χαραλαμπίδου, ξετυλίγεται στην έκθεση φωτογραφιών και κειμηλίων «Αναστορώ και Αροθυμώ», που φιλοξενείται στο Κέντρο Ιστορίας του Δήμου Θεσσαλονίκης (ΚΙΘ) από σήμερα και για όλο τον Ιανουάριο.

Πρόκειται για δύο καθηγήτριες από τη Θεσσαλονίκη, οι οποίες εδώ και 23 χρόνια ταξιδεύουν κάθε χρόνο στον ιστορικό Πόντο. Τον έχουν διασχίσει ολόκληρο, φωτογραφίζοντας, καταγράφοντας και συλλέγοντας στοιχεία για τον Ελληνισμό της περιοχής. «Εκτός από το γεγονός ότι φωτογραφίζουν τις περιοχές, μαζεύουν στοιχεία και πληροφορίες για τον ελληνισμό της περιοχής, όπως για παράδειγμα αναζητώντας σε παλαιοπωλεία τεκμήρια των Ελλήνων που έχουν παραπέσει με τα χρόνια εκεί», αναφέρει στο Αθηναϊκό/Μακεδονικό Πρακτορείο Ειδήσεων ο Ανέστης Στεφανίδης, μέλος του επιστημονικού προσωπικού του Κέντρου Ιστορίας Θεσσαλονίκης.

Όπως εξηγεί, οι δύο εκπαιδευτικοί έχουν παρουσιάσει την έκθεση και στο παρελθόν σε άλλες πόλεις της Ελλάδας και της Γερμανίας και πρόσφατα απευθύνθηκαν στο Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης, το οποίο θεώρησε καθήκον του να την αναδείξει. «Για να μην είναι μόνο φωτογραφίες, συζητώντας μαζί τους,

είδαμε ότι στον κοινωνικό τους περίγυρο υπάρχουν και τεκμήρια, κειμήλια που έχουν κάποιοι άνθρωποι στα σπίτια τους», σημειώνει ο Ανέστης Στεφανίδης. «Το βρήκαμε πολύ συγκινητικό, γιατί οι άνθρωποι έρχονταν κατατρεγμένοι, ρημαγμένοι στην Ελλάδα και μαζί τους κουβαλούσαν μία εικόνα της Παναγίας ή έναν Άγιο του τόπου τους. Έτσι, η έκθεση διανθίζεται με τέτοια κειμήλια», προσθέτει.

Έτσι, λοιπόν, στην έκθεση παρουσιάζονται γυναικεία μαντήλια, μία ποδιά -η λεγόμενη «δετσήμ», αλλά και βαθιά φορτισμένα προσωπικά αντικείμενα. Ανάμεσά τους, ένα ρολόι τσέπης που ανήκε στον παππού μίας εκ των δύο γυναικών, ο οποίος σκοτώθηκε κατά τους διωγμούς. Το ρολόι διασώθηκε, μεταφέρθηκε από τις αδελφές του στην Ελλάδα και παραμένει μέχρι σήμερα στην οικογένεια. Ξεχωριστή θέση κατέχει και η εικόνα της Παναγίας του Καζάν, ρωσικής τεχνοτροπίας, που μαρτυρά τις εκκλησιαστικές και πολιτισμικές επιρροές στον Πόντο.

Οι φωτογραφίες, από την άλλη, αποτυπώνουν ελληνικά σπίτια και χωριά, την Παναγία Σουμελά έτσι όπως είναι σήμερα, τοποθεσίες στην Τραπεζούντα, την Κερασούντα – τόπο καταγωγής της μίας δημιουργού – αλλά και εικόνες από ολόκληρο τον παράλιο Πόντο, από τη δυτική άκρη μέχρι τη Ριζούντα, καθώς και από την ορεινή ενδοχώρα. Πρόκειται για ένα παζλ τόπων και μνήμης, «ανά περιοχή», όπως τονίζει ο κ. Στεφανίδης.

Για το Κέντρο Ιστορίας του Δήμου Θεσσαλονίκης, η φιλοξενία της έκθεσης δεν αφορά μόνο τους Ποντίους. Όπως επισημαίνει, η Θεσσαλονίκη είναι μια πόλη ανθρώπων με καταγωγές από διαφορετικές εθνοτοπικές ομάδες του ελληνισμού. «Οτιδήποτε διασώζει την ιστορική μνήμη εμπίπτει στα καθήκοντα και στα ενδιαφέροντα του ΚΙΘ», τονίζει, υπογραμμίζοντας ότι ο θεσμός ιδρύθηκε ακριβώς για να αναδεικνύει αυτές τις μνήμες, είτε προέρχονται από τον Πόντο, την Ήπειρο, την Κρήτη ή την Πελοπόννησο.

Στο πλαίσιο της έκθεσης, ιδιαίτερη θέση κατέχει και η αναφορά στα μοναστήρια του Πόντου. Πέρα από τα πιο γνωστά, όπως η Παναγία Σουμελά, ο Άγιος Ιωάννης Βαζελώνας και ο Άγιος Γεώργιος Περιστερεώτας, δεκάδες άλλα μοναστήρια

παραμένουν άγνωστα, ρημαγμένα και εγκαταλειμμένα, διάσπαρτα σε όλη την περιοχή. Σε αυτά θα εστιάσει και η ομιλία της Βαρβάρας Χαραλαμπίδου, που θα συνοδεύσει την έκθεση και είναι προγραμματισμένη για την Τετάρτη 21 Ιανουαρίου, στις 7 το απόγευμα.

Τα εγκαίνια της έκθεσης φωτογραφιών και κειμηλίων «Αναστορώ και Αροθυμώ» θα πραγματοποιηθούν σήμερα, στις 6 το απόγευμα, στο Κέντρο Ιστορίας του Δήμου Θεσσαλονίκης (Πλατεία Ιπποδρομίου). Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 30 Ιανουαρίου 2026.

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ)